

Kehysriihi 2026 pähkinänkuoressa kuntapäätökset

Nostoja Orpon hallituksen kehysriihestä 21.-22.4.2026

Kehysriihen euromääräisesti isoin päätös on puolustusmenojen kasvattaminen ja Ukrainan tuen jatkaminen. Toinen iso päätös on yhteisövero-kannan lasku 2 %-yksiköllä 18 prosenttiin.

Veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille hallitusohjelman mukaisesti.

Nostoja kehysriihen uusista päätöksistä, vaikutus valtionalouteen

Menojen kasvua tai tulojen vähennyksiä

- Asuinrakennusten korjausavustus, perusparannuslainat (+110)
- Kotitalous- ja työmatkavähennyksen kasvattaminen, työsuhdeoptiot, ajoneuvoveron keventäminen
- Liikenneinvestoinnit, lisäinvestoinnit ydinvoimaan
- Helputuksia yrittäjille: ammattidiesel, maatalousyrittäjät, pankkisääntelyn ja normien keventäminen, yrittäjävähennys
- YEL-järjestelmän uudistaminen (+80)
- Työllisyystoimet: nuorten työllistymisaseteli (+20), pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi (+15), opintotuen uudistus, osaamiseteli pitkäaikaistyöttömille (+20), työvoimapolitiittinen avustus kolmannelle sektorille (+13)
- 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeilun laajennus
- Kokeilulainsäädäntöhanke koskien erityistalousalueita
- Puolustusmenojen kasvattaminen, varautuminen
- Ukrainan tuki

Vaikutus*
1200

Uusia valtiontalouden säästöjä,

yht. 520 milj. euroa vuoden 2030 tasolla (390 milj. euroa vuoden 2027 tasolla)

- Valtionhallinnon toimintamenot (-166,5)
- Kuntien peruspalveluiden indeksileikkaus kasvaa vuonna 2027 1 %-yksiköstä 2,8 %-yksikköön (-60)
- STEA:n avustusten lisäleikkaukset (-50)
- Muutoksia T&K-rahoitukseen (-20)
- Perusväylänpidon rahoitusleikkaus (-38,5)
- Sote-asiakasmaksujen korotukset (-105,7)

Vaikutus*
390

**Velkajarrusovusta
huolimatta
kehysriihessä
päätettiin uusista
verokevennyksistä ja
menojen lisäyksistä.
Tasapainotus
kohdistui valtion
budjettitalouteen.**

Kehysriihessä leikattiin lisää kuntien valtionosuuksista

Valtionosuus-
leikkaus ei
vahvista
julkista taloutta

- Vuoden 2027 indeksijarrua korotetaan aiemmasta 1 %:sta 2,8 %:iin, lisäleikkaus **60 miljoonaa euroa**/vuosi. Ilman leikkausta indeksikorotus olisi ollut 3,5 % (+116 milj. euroa).
- Aiempi 75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus pysyväksi, kohdentaminen vuodesta 2027 alkaen prosentuaalisesti, ei tehdä jos valtionosuus negatiivinen
- Siirrytään vuoden 2029 alusta järjestelmään, jossa Kela laskuttaa kunnilta perustoimeentulotuen kuntaosuudet reaaliaikaisesti (2 kuukauden viive), nykyisen kahden vuoden viiveen sijaan: valmistelu liikkeelle
- Asiakasmaksujen korotukset saattavat vaikuttaa perustoimeentulotuen tarpeeseen (kunnat maksavat puolet)
- Kotouttamisen rahoitukseen ei lisäleikkauksia, rahoitusta kootaan
- Välillisesti kuntiinkin vaikuttaa järjestöavustusten pysyvä 50 miljoonan euron lisäleikkaus, ja vastaavasti hyvinvointialueille 3 vuodeksi 25 milj. euroa järjestöavustuksiin

Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026

Kuntien valtionosuuteen kohdistuvat leikkaukset vuosina 2024-2027

VM mom. 28.90.30 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

	2024	2025	2026	2027
Indeksijarrun suuruus (%-yks.)	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-2,8 %-yks.
Indeksijarrun valtionosuusleikkaus	-24	-25	-31	-93
Indeksijarru koko hallituskaudella	-24	-49	-80	-173
Valtionosuusleikkaus tekemättä jääneen norminpurun varjolla		-23	-23	-23
Suora valtionosuusleikkaus			-75	-75
Yhteensä	-24	-48	-129	-191

Valtionosuuspohjan mukaisesti leikkauksista **esi- ja perusopetukseen** kohdistuu laskennallisesti noin 55 %, **varhaiskasvatukseen** noin 35 %, **TE-tehtäviin** noin 5 % ja loput noin 5 % **kirjastoihin ja kulttuuripalveluihin**.

Työllisyystoimet kehysriihessä: nuoret ja pitkäaikaistyöttömät painopisteenä, kuntien sakkomaksuihin ei tullut helpotusta

Työllisyystoimet jäivät näpertelyksi

- Nuorten työllistämisseteliä lisätään 20 milj. euroa, aiemmin 30 milj. euroa
- Pitkäaikaistyöttömille täydennyskoulutukseen osaamisseteli, 20 milj. euroa
- Työterveydenhuollon osaamista työllisyyspalveluihin, ”selvitetään hyvinvointialueiden kannustimia toteuttaa työkykyarviointeja”
- Korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi v. 2026–2027. Pilotteihin varataan yhteensä 15 miljoonaa euroa.
- Kuntouttavan työtoiminnan tilalle työvoimapoliittinen avustus 3. sektorille, tähän 13 me kunnille lakkautettavan kuntouttavan työtoiminnan rahoista
- Palkkatuen uudistaminen, sakkomaksujen keskeytys koulutuksen ajalta ei mukana

Muita nostoja kehysriihipäätöksistä

- Matkailijaveron valmistelu käynnistyy, mahdollisuus kunnille, voimaan 2028
- Kiinteistöverouudistuksesta ei mainintaa, paitsi että merivoimatuulivoiman verotuottoja ehkä Itä-Suomeen?
- Veromenetysten (mm. kotitalousvähennys, työmatkavähennys) kompensoinnista ei aineistossa mainintaa, mutta niistä pidetty toistaiseksi hallituskaudella kiinni ml. yhteisöveron v. 2027 alennuksen kompensointi (200 miljoonaa euroa).
- Hankintalain vaikutuksista ei mainintoja

Orpon hallitus: Kevään 2026 julkisen talouden suunnitelman muutokset heikentävät hieman kuntataloutta. Hallituksen vaalikauden aikana tekemät päätösperäiset toimet vahvistavat kuitenkin kuntataloutta vuosina 2027—2030.

**Orpon hallituskausi:
Kuntatalousohjelman
mukaan kuntien menot
ovat keventyneet TEM:n,
STM:n ja YM:n
hallinnonaloilla. Menot
kasvaneet sen sijaan
sivistystoimessa. Verot
lisääntyneet kiinteistö-
verokorotuksen vuoksi.**

Valtion toimenpiteet vuosina 2025-2027

EIVÄT vahvista kuntataloutta

	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-49	-80	-173
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)			-30
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä (pyöritys)	220	110	-10
Lisäksi:			
Sote-siirtolaskelman tarkentuminen: pysyvä vähennys	-501	-501	-501
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023	-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024	-64	-64	-64
Alimitoitettu kompensaatio TE-uudistuksesta	-240	-250	-200
Valtion toimien vaikutukset yhteensä (pyöritys)	-750	-870	-940
Plus: Toimeentulotuen maksuvastuu vuodelta 2025			-120

TE-uudistus 2025:
kompensaatio
työttömyysturvasta
-110 milj. euroa,
palvelut
-130 milj euroa

Muiden valtion
päästösten oletetaan
lisäävän kuntien
tuloja ja menoja
yhtä paljon

Lisäksi:
Kuntien rahoittamat
toimeentulotuki-
menot kasvavat
vuonna 2027
noin 120 milj. euroa.

Ennuste: Valtiontalouden alijäämä kasvaa kehyskaudella

Valtion budjettitalouden tulot ja menot, miljardia euroa

	2026	2027	2028	2029	2030
Tulot, ilman lainanottoa	78,2	78,8	80,5	83,0	85,3
Menot	91,3	92,0	96,7	100,1	102,7
Alijäämä	-13,1	-13,2	-16,2	-17,1	-17,4

- Valtiontalous on kehyskautena vahvasti alijäämäinen
- Puolustusmenot, hävittäjähankinnat
- Valtionvelan korkomenojen arvioidaan olevan 3,2 miljardia euroa vuonna 2026 ja 6,3 miljardia euroa vuonna 2030
- Valtionvelan määrä lähentelee kehyskauden lopussa 80 % suhteessa bruttokansantuotteeseen

Hallituksen kehysriihi

21.-22.4.2026

**Julkisen talouden suunnitelman,
Taloudellisen katsauksen (VM:n
ennustepäivitys) ja KTO:n
pääsisältöjen julkaisu 30.4.**

**Kuntaliiton veroennustekehikon
päivitys 4.5.**

**Kuntaliiton valtionosuus-
laskelmien päivitys 5.5.**

Kuntatalousohjelman julkaisu 7.5.

Kuntaliiton Elinvoima- ja talousyksikön Taloustiimi
Minna Punakallio

www.kuntaliitto.fi